

умовах особливого значення набула олімпійська освіта, що здатна підвищувати ефективність формування фізично, психічно, соціально і духовно здорової особистості.

Список літератури.

1. Васильчук А.Г. Олімпійська освіта в засобах масової інформації. *Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення*: матеріали регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огнистого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2015. –132 с. С.109-112

2. Казик Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до олімпійської освіти. *Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення*: матеріали третього регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огнистого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2019. – С.62-66

3. Скрипник М. Філософія олімпізму як основа олімпійської освіти. *Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення*: матеріали регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огнистого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2019. – С.139-141

Петрица П. М. <https://orcid.org/0000-0002-7164-1900>

Осіп Н. Б. <https://orcid.org/0000-0002-1114-9092>

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В. Гнатюка

Анотація. У публікації розкривається поняття компетентності студента з фізичного виховання її значущість та компоненти, які охоплюють поняття компетентності студента у фізичному вихованні закладу вищої освіти .

Ключові слова: студент, фізичне виховання, компетентність, заклад вищої освіти.

Annotation. The publication reveals the concept of student competence in physical education and its significance and reveals the components that cover the concept of student competence in physical education of higher education.

Keywords: student, physical education, competence, institution of higher education.

Актуальність. Глибокі соціальні, духовні й економічні зрушення, які відбуваються в Україні, вимагають суттєвої трансформації освіти в країні для її входження у світовий освітній простір. Ведеться інтенсивний пошук шляхів удосконалення змісту, форм, методів забезпечення фундаментальної освіти [4].

Освіта покликана закладати фундамент майбутньої професійної діяльності. Важливим у цьому процесі є оволодіння необхідними знаннями, уміннями і навичками, зокрема і до практичної роботи. Проте компетентність – це не лише сукупність властивостей (характеристик) особистості, що дозволяють їй якісно виконувати певну діяльність, спрямовану на вирішення проблем (завдань) у будь-якій галузі. Важливим є формування потреби і можливості вийти за межі вивченого, здатності до саморозвитку, безперервної і гнучкої самоосвіти впродовж всього життя [3]. Також, компетентність є процесом становлення особистості. Компетентність передбачає усвідомлення особою власних прагнень до діяльності, потреб та інтересів, бажань і ціннісних орієнтацій, мотивів діяльності, уявлень про свою соціальну роль, здатність до самостійного оцінювання особистих якостей, рефлексії [1, 2]. Освіта має сприяти творчому розвитку особистості та вірному вибору індивідуальної програми життя з урахуванням особливостей, потреб і можливостей кожного, тобто – сприяти формуванню компетентностей.

Вагоме значення має формування і розвиток компетентності у фізичному вихованні. Ця компетентність слугує оцінкою здатності особи вести фізично активний спосіб життя. Фахівці визначають компетентність у фізичному вихованні як вмотивованість та впевненість, знання та розуміння теорії у галузі фізичної культури, в обсязі достатньому щоб цінувати та брати на себе відповідальність за заняття фізичними вправами впродовж життя [4]. Зважаючи на те, що рівень рухової активності обумовлює стан здоров'я людини [7], розвиток таких компетентностей не втрачає актуальності.

У деяких працях компетентність прирівнюють до грамотності [1, 3, 6]. Саме грамотність студентів у фізичному вихованні слугує маркером ефективності процесу фізичного виховання в університетах та коледжах [5].

Одним із інструментів становлення високоякісної освітньої моделі, є оцінювання якості освіти, і перш за все навчальних досягнень студентів. Дотепер у системі вищої освіти України прийнято було оцінювати ефективність фізичного виховання за динамікою якісних параметрів фізичної підготовленості. Нині

учені рекомендують при оцінюванні з ФВ враховувати не лише фізичну підготовленість студентів, але й показники їхнього фізичного здоров'я, рівень знань, умінь та навичок, частоту самостійних занять фізичними вправами тощо [4]. Для цього необхідно сформувати цілісну систему оцінювання компетентності студентів у фізичному вихованні. На сьогодні поодинокими є дослідження, які стосуються окремих показників фізичної грамотності студента, фактично відсутні наукові дані щодо кількості, вагомості і значимості компонентів фізичної компетентності студентів, які навчаються в університетах та коледжах. Відсутність на сьогодні єдиного підходу в оцінюванні успішності навчання студентів з фізичного виховання дозволяє систематично, прозоро та ефективно відслідковувати динаміку розвитку особистості конкурентоспроможного фахівця, встановлювати причини проблем і розробляти прогнози надалі. Наукові дослідження у цьому напрямі є соціально важливими, особливої актуальності набуває ця проблема в умовах реформування системи української освіти [3.6].

Мета дослідження – проаналізувати зміст та компоненти компетентності з фізичного виховання студентів, які навчаються в закладах вищої освіти.

Результати досліджень. Компетентність з фізичного виховання є критично важливою для формування конкурентоспроможних випускників університетів, здорових, працездатних та активних громадян. У деяких країнах ставляться критично до інформативності показників компетентності з фізичного виховання. У низці країн (Австралії, Кенії, Південній Африці, Великобританії, Сінгапурі) його застосовують для оцінювання успішності навчання студентів та оцінювання ефективності процесу фізичного виховання; в інших країнах результати визначення компетентності з фізичного виховання дітей та молоді беруть до уваги при аналізі рівня фізичної підготовленості і здоров'я. Фахівці ототожнюють компетентність з фізичного виховання з поняттям фізична підготовленість чи розвитком фізичних навичок, фізичною грамотністю [2, 4, 6].

У зв'язку з динамікою до зниження обсягів рухової активності та погіршення рівня фізичної підготовленості молоді інтерес до феномену «компетентність з фізичного виховання» в останні роки стрімко зростає. У нашій країні тільки розпочато впровадження Нової Української школи, освітні програми якої передбачають компетентнісний підхід, проте ці реформи на сьогодні торкаються лише школярів. Можна стверджувати, що саме компетентність у фізичному вихованні є кінцевою метою

фізичного виховання, тому з'ясування суті і компонентів цієї компетентності є кроком до створення якісних і дієвих навчальних програм [5, 7]. Цінним поруч із з'ясуванням структури компетентності є конструювання цілісної системи оцінювання.

Компетентність студента з фізичного виховання можна трактувати як сукупність властивостей людини, які вона набуває в процесі фізичного виховання і які можна виразити в активній діяльності індивіда, спрямованій на всебічне удосконалення своєї фізичної природи та ведення здорового способу життя [1, 3].

Висновки. На нашу думку поняття компетентності має охоплювати такі компоненти, як фізичне здоров'я та фізичну підготовленість, знання та вміння галузі фізичної культури, участь у різних формах фізичного виховання, які своєю чергою визначають обсяги рухової активності.

Список літератури.

1. Богданова ГС. Характеристика педагогічних умов підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2013. № 8(2). С. 18-24.

2. Гайдук Н.О. Теоретичні передумови формування професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка.* 2010. № 17 (204). Ч. II. С. 22-30.

3. Грибан Г.П. Теоретико – концептуальні аспекти формування методичної системи фізичного виховання //фізичне виховання в сучасній школі. - 2012.- №5.- С. 33-35

4. Мурзинова Р. М. Воспитание как составляющая деятельности спортивного педагога. - М. : Кнорус, 2011.- С. 42-51, 86.

5. Соф'янц Е. Зміст та структура професійної компетентності педагогічних кадрів // Післядипломна освіта в Україні. – 2014. – № 4. – С. 64-67.

6. Христова Т.Є. Управління процесом у сфері фізичного виховання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Фізичне виховання». Мелітополь : Колор Принт, 2016. 92 с.

7. Формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього тренера з атлетичної гімнастики у процесі фахової підготовки: автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / В. О. Пономарьов ; Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2010. — 20 с.